

Постатті Prominent Figures

УДК 929Ковальчик+7.072.2(438)

ДО 80-РІЧНОГО ЮВІЛЕЮ ПРОФЕСОРА ЄЖИ КОВАЛЬЧИКА

Творча біографія відомого польського мистецтвознавця, історика архітектури, професора, доктора габілітованого Єжи Ковальчика, який народився 1930 року на польсько-українському пограниччі (на Люблінщині) у родині сільського органіста, була спочатку пов'язана з навчанням у Католицькому університеті Любліна (1950–1953) та з Варшавським університетом (1953–1955). Протягом 23 років він був викладачем в Інституті історії мистецтва Варшавського університету, де здобув нау-

кові ступені доктора (1963) та доктора габілітованого (1971), а також доцента (1973). Уже в ті роки почав керувати семінаром для магістрів з історії реставрації та музейництва. Проте більша частина його життя, починаючи від 1978 року і до сьогодні, пов'язана з Інститутом мистецтвознавства ПАН, де він отримав наукове звання професора (1992), керував відділом сучасного мистецтва (1980–2000), був головним редактором наукового часопису «Biuletyn Historii Sztuki», нині є членом наукової ради Інституту.

Тематика його досліджень надзвичайно ґрунтовна та різнобічна: мистецтво та культура періоду ренесансу та просвітництва, польсько-італійські мистецькі взаємини XVI–XVIII ст., сучасна італійська архітектура, польська архітектура періоду пізнього бароко. Важливого значення він надає також охороні та збереженню пам'яток, вивченню їх документації через архівні джерела (його надзвичайну скромність та невтомну працю досі пригадують в Інституті рукописів Національної бібліотеки України ім. В. Вернадського). Та улюбленим серед його творчих інтересів можна назвати дослідження Люблінщини та регіону міста Замосць, історії якого він присвятив цілу низку своїх праць.

У його науковому доробку – понад 300 публікацій, зокрема монографії: *Kolegiata w Zamościu* (1968), *Sebastiano Serlio a sztuka polska* (1973), *W kręgu kultury dworu Jana Zamoyskiego* (1980), *Zamość città ideale* (1986), *Il ruolo di Roma nell'architettura polacca del tardo barocco* (1996), *Kultura i ideologia Jana Zamoyskiego* (2005), *Świątynie późnobarokowe na Kresach. Kościoły i klasztory w diecezjach na Rusi Koronnej* (2006).

ПОСТАТІ

Чимало його публікацій побачили світ в Італії, Білорусі, Литві, а також і в Україні.

У виданнях ІМФЕ ім. М. Т. Рильського він не тільки став постійним автором часопису «Студії мистецтвознавчі» та щорічника «Слов'янський світ». За його участі вийшло два випуски збірника наукових праць відділу мистецтва та народної творчості зарубіжних країн «Українсько-польські культурні взаємини», де він є також членом редакційної колегії. За його сприяння та безпосередньої участі як упорядника побачив світ спецвипуск часопису «Студії мистецтвознавчі» (число 3, 2008), присвячений Польщі, який репрезентував добробок Інституту мистецтвознавства ПАН. Це число було зініційоване директором ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України академіком Ганною Скрипник під час її зустрічі у Варшаві з тогочасним директором Інституту мистецтвознавства ПАН професором Лехом Сокулом.

Професор Єжи Ковальчик став ініціатором презентації у червні 2009 року в столиці Польщі (у бібліотеці Інституту мистецтвознавства ПАН, за участю Амбасаді України у Варшаві) українських видань ІМФЕ ім. М. Т. Рильського – спільних проєктів цих двох інститутів. Відгук на цю подію він відразу опублікував у польській науковій пресі.

Нині професор Єжи Ковальчик започаткував новий проєкт репрезентації української науки в Польщі – видання українського спецвипуску часопису «Konteksty», запланованого на 2011 рік в Інституті мистецтвознавства ПАН у Варшаві, який готується до друку. Спецвипуск упорядковано відділом мистецтва та народної творчості зарубіжних країн ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України.

Слід відзначити, що його наукові доповіді та лекції в Києві, де він неодноразово виступав на вченій раді ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України та КСУ, завжди є подією не тільки для мистецтвознавців, але й для всіх дослідників українсько-польських культурних взаємин.

Творча співпраця пов'язує його з багатьма відомими українськими науковцями Києва, Львова, Рівного, серед яких – академік НАМУ, професор О. Федорук, членкореспондент НАН України, завідувач кафедри полоністики, професор Р. Радишевський, архітектор С. Юрченко та багато ін. Для нього велика радість – бачити вчених з України у Варшаві, організовувати їхні виступи та наукове стажування, зокрема по лінії «Каси імені Юзефа Мянвського». Адже важливою складовою своєї наукової діяльності він вважає пошук талановитої молоді та підготовку наукових кадрів, адже під його керівництвом здобули науковий ступінь чотирнадцять докторів, серед яких також учені з України, Білорусі та Литви. Щомісяця він проводить семінар для мистецтвознавців, який завжди привертає увагу науковців Варшави. Він сповнений творчих задумів про нові книжки, конференції, наукові проєкти, серед яких важливе місце посідає співпраця наших інститутів.

Професора Єжи Ковальчика можна назвати не тільки промоутером України в Польщі та Європі, а справжнім її шанувальником та другом. Україна стала для нього не тільки об'єктом професійних інтересів, а передусім часткою його серця, яке вболіває і за кожного з нас.

З роси Вам і з води!
На многії літа!

Леся Вахніна